

Свят ▶ 11

МВФ занижи
прогнозите си за
икономическия растеж
в САЩ и Европа

Компании и пазари ▶ 10

Битката на тарифите

“Виваком” и “МобилТел” обявиха нови
планове, с които се отказват от част от
аксиомите в бизнеса си

Пари

BONNIER

pari.bg

Сряда

31 август 2011, брой 166 (5226)

USD/BGN: 1.35803
▲ +0.59%
Българска народна банка

EUR/USD: 1.44020
▼ -0.59%
Българска народна банка

Sofix: 376.41
▲ +0.96%
Българска фондова борса

BG40: 121.51
▼ -0.11%
Българска фондова борса

цена 1.50 лева
9 770861 560012 >

НАП СЕ САМОПРОВЕРЯВА ЗА МИСТЕРИОЗНИ РЕКЛАМИ

Данъчните нямат отговор на въпроса
защо върху информационните
терминали в офисите им има
рекламни банери на фирми. След
запитване на в. “Пари” НАП започна
специална проверка и обеща да
премахне надписите ▶ 4-5

Новини ▶ 7

Фандъкова
най-после
официално е
кандидат-кметът
на ГЕРБ
в София

Пазари ▶ 8-9

Фармацевтичният пазар
показва отлично здраве

Лични финанси ▶ 14-15

Образование
назаем

Интересът на студентите
през първата година на
държавната програма
за кредитиране остана
далеч от очакванията,
но прогнозите са
оптимистични

Печеливш
Николай Беров

“Соларпро холдинг” АД с изпълнителен директор Николай Беров отчете 5 млн. лв. консолидирана печалба за първото полугодие на 2011 г. спрямо загуба от 99 хил. лв. за същия период на миналата година, сочи отчетът на дружеството, публикуван чрез БФБ-София. Компанията има 25.5 млн. лв. приходи от продажби.

Губещ
Дамян Лазаров

По настояване на премиера Борисов председателят на Комисията за защита на потребителите Дамян Лазаров е подал оставка. Оставката ще бъде разглеждана на гнешното правителствено заседание. Обяснението е “по-добро хармонизиране и по-осезаеми усилия за защита на потребителите”, съобщиха от пресцентъра на Министерския съвет.

Мнения

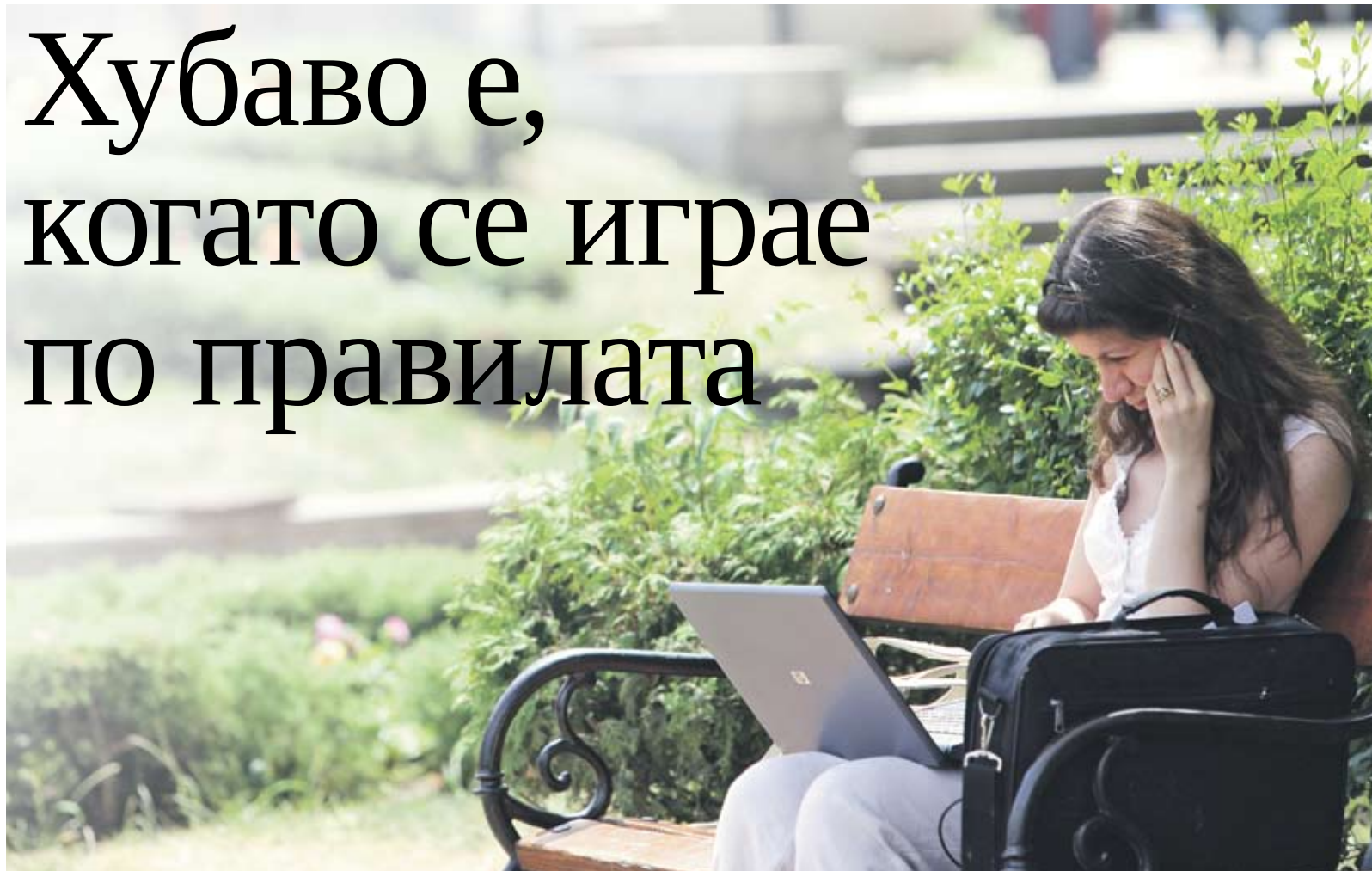
► По темата “Трудната Витоша”
► Хората в едно са прави - да модернизирате ски зона “Алеко”, но не за сметка на природата. За съжаление безснежните зими в последно време и условията за безопасност на ски пистите изискват невероятно мащабна инфраструктура (заграждения, почистване на морените от пистите с тежка строителна техника, съоръжения за изкуствен сняг и т.н.), която трудно ще се впише в красивия ландшафт под Черни връх.

-Васил Милев

Коментар

Хубаво е, когато се играе по правилата

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

pari.bg Top 3

1 Трудната Витоша. Или как наличието на планина в непосредствена близост до столицата се оказва повече проблем, отколкото радост за жителите на града.

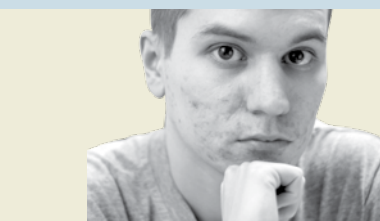
2 Мартин Заимов е оглавил листата за общински съветници на РЗС от ярост.

3 100 млн. EUR и без изненада. Единственият кандидат за “Булгартабак” предложи само 100 хил. EUR над приеманата за “психологическа цена” от 100 млн. EUR за държавния тютюнев холдинг.

От 1 септември пазарът на мобилни услуги в България ще изглежда малко по-различно. В един и същ ден два от най-големите телекоми у нас обявиха нови тарифи, предоставящи на потребителите досега липсващи възможности (виж стр. 10). “Виваком” предлага на своите клиенти сами да “сглобят” месечната си такса, а “МобилТел” практически изравни цените за разговори с други мрежи в два от плановете си. Макар на пръв поглед това да не изглежда като нещо крайно интересно, то е признак за промяна в мисленето на българските оператори.

Разбира се, телекомите не предприемат тези действия от някакъв алтруизъм. Всеки от тях си има напълно пазарни причини за подобни предложения. “Виваком” се опитва да се отърси от имиджа на “стария държавен оператор”, който е бавен за възприемането на нови идеи и трудно се приспособява към новите икономически

Пламен Димитров
plamen.dimitrov@pari.bg

” **Когато има добре развита пазарна икономика, компаниите сами виждат, че да нагодят практиките си към интереса на клиентите е най-удачният вариант**

соява към новите икономически реалности. Те искат да привлекат възможно най-много нови клиенти към своята мобилна услуга, защото само там изостават от конкурентите си.

“МобилТел” от своя страна има огромна клиентска база и солидни ресурси, но е обременен от сериозен проблем с имиджа. Проблемите на телекома с фактурирането например не са тайна, макар самата компания така и да не ги призна публично. Най-сериозната опасност пред нея е големият отлив на клиенти, затова също е готова на компромиси. Предоставянето на план с уеднаквена тарифа е точно такъв компромис.

Отново операторите имат своите икономически изгоди. Но точно в това се крие разковничето на добре развитата пазарна икономика - няма нужда компаниите да са “добри”, ако има добре работещи правила в дадената област. Тогава фирмите сами

виждат, че най-удачната за тях ситуация е да нагодят практиките си към интереса на клиентите. Не бива да се пренебрегва и ролята на регулаторите, които са незаменими за поддържането на “жизнеността” на системата. Без натиска на Комисията за регулиране на съобщенията, а на по-горно ниво - и на Европейската комисия, много от тези промени изобщо нямаше да се случат.

Действително в отношенията клиент - телеком остават доста неизгладени проблеми, като закъсняващи сметки, технически трудности и т.н. Но въпреки всички критики, които може да бъдат повдигнати към българските телекомуникационни оператори, този път те играят по правилата и, изглежда, са готови да се променят. Впрочем те нямат избор предвид бързо трансформиращия се сектор, в който оперират. Все пак е похвално, че го правят по свое желание. ■

НАЦИОНАЛЕН БИЗНЕСВСЕКИДНЕВНИК
WWW.PARI.BG
УЛ. КНЯЗ БОРИС I №161
София 1202
e-mail: business@pari.bg
информация: 4395800
Издава
Бизнес Медиа Груп ЕАД,
част от Bonnier Business Press

ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР И ГЛАВЕН РЕДАКТОР
Лилия АПОСТОЛОВА
4395802
liliya.apostolova@pari.bg
МЕНИДЖЪР РЕКЛАМА
Станислава АТАНАСОВА
4395851
stanislava.atanasova@pari.bg

РЕДАКЦИОНЕН ЕКИП
Зам. главен редактор
Иван БЕДРОВ - 4395838
ivan.bedrov@pari.bg

ВИЗУАЛЕН РЕДАКТОР И РЕДАКТОР ПРИЛОЖЕНИЯ
Албена ПИНО - 4395845
albena.pino@pari.bg

ДЪРЖАВНО УПРАВЛЕНИЕ
Филипа РАДИОНОВА - 4395866
philippa.radionova@pari.bg

Красимира ЯНЕВА - 4395876
krasimira.yaneva@pari.bg
Ани КОДЖАИВАНОВА - 4395846
ani.kodzhaivanova@pari.bg
Елена ПЕТКОВА - 4395857
elena.petkova@pari.bg
Радослава ДИМИТРОВА - 4395823
radoslava.dimitrova@pari.bg
Елина ПУЛЧЕВА - 4395877
elina.pulcheva@pari.bg
Филип БУРОВ - 4395857
filip.burov@pari.bg

КОМПАНИИ И ПАЗАРИ
Мирослав ИВАНОВ - 4395894
miroslav.ivanov@pari.bg
Мария ВЕРОМИРОВА - 4395865
maria.veromirova@pari.bg

Иглика ФИЛИПОВА - 4395867
iglika.philipova@pari.bg
Ивана ПЕТРОВА - 4395818
ivana.petrova@pari.bg
Пламен ДИМИТРОВ - 4395896
plamen.dimitrov@pari.bg
Кина ДРАГНЕВА - 4395875
kina.dragneva@pari.bg
Теодора МУСЕВА - 4395871
teodora.musseva@pari.bg
Златина ДИМИТРОВА - 4395845
zlatina.dimitrova@pari.bg
Владислав РАШКОВ - 4395845
vladislav.rashkov@pari.bg
Илия ТЕМЕЛКОВ - 4395877
ilia.temelkov@pari.bg

Ангел СИМИТЧИЕВ - 4395865
angel.simitchiev@pari.bg

УЕБ РЕДАКТОРИ
Билана ВАЧЕВА - 4395866
biliana.vacheva@pari.bg
Дарина ЧЕРКЕЗОВА - 4395877
darina.cherkezova@pari.bg

ФОТООТДЕЛ
Марина АНГЕЛОВА - 4395879
marina.angelova@pari.bg

Емилия КОСТАДИНОВА
Боби ТОШЕВ - 4395879

ДИЗАЙН И ПРЕДПЕЧАТ
Мая ПИСАРСКА - 4395882
maia.pisarska@pari.bg

Вихър ЛАСКОВ
Красимира МИТЕВА
Ева КОЙЧЕВА

Светла ИВАНОВА
Стела МИХОВА

РЕКЛАМА
4395872, 4395822, 4395827,
4395847, 4395856
ФАКС: 4395826

АБОНАМЕНТ И РАЗПРОСТРАНЕНИЕ
4395835, 4395831, 4395853
СЧЕТОВОДСТВО - 4395815

ПЕЧАТ: ПЕЧАТНИЦА СОФИЯ ЕООД
ISSN 0861-5608

Цитат

” Приех поканата на РЗС, защото изпитвам ярост. Не мога да приема, че нещата ще продължат по този начин

► **Мартин Заимов**, водач на листата на РЗС в София

► Още предизборни новини на стр. 7

Число на деня

9.5

► млн. лв. от 67 концесии и на морските плажове за 2010 г. е събрала държавата. Това е с 1.2 млн. лв. повече в сравнение с 2009 г., когато са действали 71 договора

Гост-коментатор

Моята среща с урагана Айрийн

Никола Пенеv
nicodile.eu

” В Ню Йорк имаше прекомерна, но идеално организирана паника

Когато в сряда вечер стана ясно, че ураганът Айрийн може да мине през Вашингтон, Ню Йорк и други големи градове в американския Североизток, в съзнанията на политици, журналисти и обикновени граждани се заредиха картини от ненужно обилната колекция холивудски интерпретации на апокалипсиса. Президентът Обама се прояви от лятната си резиденция и с тревожен, но решителен вид обяви, че тази е буря от исторически мащаб. Единствено солидарен и куражлив народ като американския може да я преживее с достойнство и минимални щети. Си Ен Ен мина в блестящо отработения си кризисен режим - комбинация от топжурналисти, преподаватели от ръба на потопа, загрижени водещи в студиото, интервюта с видни политици, сложни интерактивни графики и аматорски видеорепортажи с подчертано лошо качество. В Ню Йорк настана прекомерна, но идеално организирана паника.

В четвъртък следобед градът започна трескаво да се готви. Фирмите разработваха сложни схеми за действие в случай на наводнение и спиране на тока. Кметството започна да организира убежища, а по-съобразителните жители и гости на града се втурнаха да се запасяват с основни продукти. Разговорите по ъглите неусетно се фокусираха върху една-единствена тема: какво ще се случи, ако вятър със скорост 200 км в час налети върху град с 20 милиона прозорци. В петък много работодатели пуснаха служителите си порано, кметът Майкъл Блумбърг заповяда евакуация на ниските части на града и описа в подробности плановете за справяне с евентуални наводнения. Към късния следобед магистралите се задръстиха. Влаковете към съседните щати се препълниха, а пред магазините за хранителни стоки се извиха страховити опашки. В самите магазини много рафтове бяха така празни, сякаш Лукианов се е върнал от оня свят с американски паспорт. Един ураган има разрушителна сила, сравнима с тази на комунистическата власт.

В събота всички летища и гари бяха затворени, метрото и автобусите спряха. Единственият начин за придвижване останаха оредяващите таксита. Манхатън застина в напълно нетипична парализа. В късните часове много сгради паркираха и асансьорите си, на места токът и водата бяха превантивно спрени. Повечето големи магазини, кафенета и ресторанти затвориха врати, облепиха прозорците си и струпаха чували с пясък на тротоара. Стана ужасно трудно да се купи фенер. Амбулантните търговци ги продаваха по 70 долара. Към вечерта Си Ен Ен показваше страшни картини от вече покосените южни щати. Мъглата неусетно премина в дъжд, вятърът се усили. Към девет часа почти всички си бяха по къщите. В единият се прибраха дори и ентузиастите, които тичат край реката. Мнозина останаха будни в очакване на бурята.

На следващата сутрин стана ясно, че като много други и Айрийн е отслабнал, преди да пристигне в Ню Йорк. Щетите - значителни, но далеч от най-мрачните прогнози. Наводнения - минимални, електропреносната мрежа - почти без поражения. Жертви, слава Богу - не. Въпреки силния вятър вече в осем часа, поуспокоени, ентузиастите подновиха джогинга си, а към десет градът беше отново пълен с майки, баби и деца. Цената на фенерчетата падна до обичайните 5 долара, а за зрителите на Си Ен Ен остана утехата, че този път властите явно бяха готови да действат адекватно. Градът с 20 милиона прозорци се размина само с лека уплаха.

Авторът е доктор по математика от Станфордския университет.

Акция

СНИМКА МВР

► Двама души от ръководството на охранителната фирма “Ви Ти Ай” бяха арестувани от ГДБОП по подозрения в изнудване на длъжници, нелегална банкова дейност, изнудване за печелене на обществени поръчки и принудително прехвърляне на собственост на фирми, съобщи директорът на ГДБОП главен комисар Станимир Флоров. “Има данни, че те са придобили чрез използване на сила и внушаване на страх около 1.5 млн. лв. В момента се извършват действия по разследване в техни офиси, помещения, които използват, където живеят”, каза още директорът на ГДБОП. Полицаяте продължават разследването на няколко места в София - в комплекс “Макси”, в Студентски град и в кв. “Лозенец”, където е централният офис на фирмата. VTA Security Service е регистрирана в далечната 1994 г. и по информация от уебстраницата на компанията нейни президенти са Бончо Халхулов, бивш служител на МВР, и Иван Анчев - кадър на Министерството на отбраната.

 МКВ Unionbank
Специално за теб

Цвети Пиронкова

Бизнес кредити

Всяка твоя победа е гордост за тези, които те подкрепят

НАП се самопроверява за мистериозни реклами

Вътрешната проверка е заради рекламни банери на част от информационните терминали в данъчните дирекции в София

Националната агенция за приходите започна вътрешна проверка заради рекламни банери на три фирми, поставени върху информационните терминали в териториални дирекции в София. Проверка на в. "Пари" показва, че на част от т.нар. "киоски" има рекламни лога на компаниите "Белла България", "Биг Топ" и Office 1 Superstore. След сигнал до агенцията оттам обявиха, че започват проверка, която да покаже кой и кога е поставил банерите. Още тези дни те трябва да бъдат премахнати, защото по думите на говорителя на НАП Росен Бъчваров са абсолютно неприемливи. Особено в контекста на скандала с даренията за МВР.

Мистерию и загадки

Дотук обаче опитите на в. "Пари" да установи кой, защо и кога е поставил рекламните са безуспешни. По думите на Росен Бъчваров това се е случило по време на предишното правителство. Инициаторът за въвеждането на системата - бившият министър на държавната администрация Николай Василев, отрича това да е вярно и обвинява новата власт и фирмата, която е доставила и поддържа терминалите. В софтуерната компания "Сис Технологии" обаче нямат спомен да са ги поставяли. Не е ясно и къде са договорите

Как работи

▶ На информационните терминали може да се прави справка за здравното осигуряване на лица, да се провери наличието или липсата на задължения. Това става след след въвеждане на ЕГН или ЛНЧ (личен

номер на чужденец). Получаването на информация от Публичния регистър на задължените по ЗДДС лица става след въвеждане на Булстат.

▶ От устройството може да се научат адресите и телефоните за контакти на всички териториални дирекции на НАП и

техните банкови сметки. Да се видят коговете за видове плащания към бюджета по републиканските данъци, вноските за ДОО, здравно-осигурителните вноски, ДЗПО, ГВРС, УчПФ и ЗМДТ и по-важните дати от данъчно-осигурителния календар.

▶ Терминалът с рекламите на снимката се намира в централния офис на НАП на ул. "6 септември" в София

за поръчките отпреди 4 и 5 години.

Малко предистория

В началото на 2007 г. в софийските дирекции на наскоро създадената Национална агенция за приходите пилотно са въведени 20 информационни терминала, които целят да облекчат фирмите и гражданите чрез бързи справки (виж карето). Инициатор на модернизацията е Министерството на държавната администрация и административната реформа, създадено в началото на правителството на тройната коалиция и закрито след изборите четири години по-късно. Няколко месеца след това Министерството на финансите обявява обществена поръчка за терминали за НАП на стойност до 585 хил. лв. без ДДС. Постепенно киоските се появяват и в дирекциите из страната и на следващата година влизат в годишни

доклади и отчети за добре свършена работа на министерството и агенцията. Те са част от по-обширен проект за въвеждане на информационни системи в администрацията, но най-голямата част са в приходната агенция.

Преследване на рекламния банер

Проблемът, разбира се, не е в самите терминали, а в това, което се оказва върху тях няколко години по-късно. Поставянето на рекламни банери в агенцията надали е само на добра воля и за красота, но за момента топката за отговорността се прехвърля между основните участници. Николай Василев настоя, че по време на предишното правителство такива реклами не е имало и те са се появили по-късно. Росен Бъчваров е категоричен, че фирмите нямат взаимоотношения с НАП и предполага, че става въпрос за "самосиндикална акция" на софту-

ерната компания. "Много се съмнявам, да ви кажа честно. Не знам дали има такива лога, дали ние сме ги сложили там", беше отговорът на изпълнителния директор на "Сис Технологии" Петър Топалов. Той обаче потвърди, че компанията има отношения с "Белла България" и Office 1 Superstore, но те нямат никаква връзка с терминалите. Реакцията и на двете фирми също беше, че нямат представа за какво става въпрос и не знаят откъде са се взели логата им.

Добре е обаче всички възникнали въпроси около случая да получат отговор след проверката в НАП. Случаят може да не е за десетки милиони, какъвто е този с вътрешното министерство, но още по-сериозно повдига въпроса кои бюджетни институции си набавят допълнителни средства по, меко казано, неетични начини.

Филипа Радонова
Златина Димитрова

Холдинг", която е базирана в София. 50% от акциите в нея са на Христо Георгиев, който е и управител на "СИС Технологии". Името на Георгиев нашумя преди близо четири години, когато "Петрол холдинг" закупи гъщерната си

фирма "Транскарм". Посочената причина беше лошо финансово управление, за което от "Петрол" обвиниха Георгиев, който тогава е директор на борда и управляващ сътрудник в картовия оператор.

Мнения**Нищо общо нямам с това**

Нямало е спонсори и нищо общо нямам с това. Това се е случило в последните две години и НАП трябва да каже защо има такива. Тогава е нямало такива лога и нищо такова няма. Сложени са сега. Сега НАП да каже как ги е сложила. Предполагам, че те плащат за реклама. Категорично нямам представа, нищо не съм чувал по този въпрос.

Става дума за система за управление на опашките, от които направихме около 100 в цялата държава, от които най-много бяха в НАП. Не съм чул след мен да са правени нови, но не мога да гарантирам, че не са. Може би са някои от нашите системи, но откъде да знам, че някой

Николай Василев, министър на държавната администрация в правителството на тройната коалиция

„Ние категорично не сме давали спонсорства, не сме слагали реклами, нямали сме лога на никого, това е работа на НАП

не е направил нова в някой офис и ние да нямаме опис от нея. Ние категорично не сме давали спон-

сорства, не сме слагали реклами, нямали сме лога на никого, това е работа на НАП. □

Тези банери са абсолютно неприемливи

Естествено, че тези фирми не са спонсори. НАП няма отношение към тях. Историята с терминалите е следната. Те са купени от министерството на държавната администрация на предишното правителство. Те не са и само за НАП. Тази фирма - Sis Technologies, е всъщност доставчикът на тези системи. Тя е сключила този договор с министерството на държавната администрация. Колко такива киоска вече извън НАП е доставила - не знам и не сме се интересували, но това е някакъв рамков договор, който старото министерство беше правило. Те съответно са се договаряли със Sis Technologies. За нас тези банери са абсолютно неприемливо нещо. Ние нямаме отношения с която и да е от тези фирми.

Още вчера поискаме да се премахнат, защото на това не му е там мястото и не бива да се случва. Това очевидно е някаква самосиндикална акция на фирмата, която е инсталирала и поддържала тези системи. Те не са елемент от някакви договорни отношения на НАП нито с тази фирма, още по-малко с "Белла България", "Биг Топ" и Office One. Ние нямаме нито никакви приходи, ползи или договорни отношения с тези фирми, нито смятаме за редно съществуването на тези банери по част от терминалите на НАП.

Къде се намират договорите, не знам, но не мисля, че това е толкова важен въпрос. За нас отговорът на въпроса е, че съществуването на тези банери е неприемливо и то трябва да се преустанови възможно най-скоро. А вече кой, как, къде и защо съхранява

Росен Бъчваров, говорител на НАП

„Ние нямаме отношения с която и да е от тези фирми

„Това очевидно е някаква самосиндикална акция на фирмата, която е инсталирала и поддържала тези системи

„Къде се намират договорите, не знам, но не мисля, че това е толкова важен въпрос

договорите и какви са договорните отношения и т.н. е нещо, което може би представлява интерес за нас, но за мен по-важният въпрос е това нещо да го няма. Кой съхранява договорите - вероятният отговор е Министерството на финансите съхранява архива на министерство на държавната администрация. Аз така или иначе съм помолил колегите за издирването на договорите, контактната информация и т.н., за да може да се стигне до резултата. Да се ровим в хартията не е най-важният резултат. Най-важният резултат е да няма такъв тип неправомерно, неправилно и неприемливо рекламиране, особено в структурите на НАП. Нямаме договорни отно-

шения с фирмите, които са изгласани там.

Терминалите са от 2008 г. там. Моята проверка показва, че не на всички терминали има подобно нещо, което е доста озадачаващо. Интересно е, че не на всички машини в НАП има такива банери.

Нямам, честно казано, представа кога и как са възникнали. Помолил съм колегите да проверят това. Договорните отношения не са били между НАП и въпросната фирма, а между министерството на администрацията и административната реформа. За мен по-важно беше премахването на тази практика, отколкото ровенето в договорите. □

Кои са SIS Technology

▶ "СИС Технологии" (SIS Technology) е варненска компания, която се занимава със софтуерни продукти. Мажоритарен собственик в нея е "Интеркапитал

Система за електронни листовки ще пести 300 хил. лв. годишно

От следващата година листовките ще се решават изцяло на таблети, обяви транспортното министерство

Изпълнителна агенция "Автомобилна администрация" възнамерява да смени изцяло начина, по който се провеждат теоретичните изпити на кандидат-шофьорите. Нова система за решаването на листовките ще започне работа в края на септември, най-късно в началото на октомври, обяви транспортният министър Ивайло Московски. Най-важното за новата система е, че тя ще спести на държавния бюджет около 300 хил. лв.

Нова система след обществена поръчка

"Смятам, че това е поредната стъпка от комплекса от мерки, които предприема министерството на транспорта за подобряване на услугата и за намаляване на субективните фактори при провеждането на изпити", коментира вчера министър Московски. Системата е част от услугите, които фирма "Демакс" АД предоставя на автомобилната администрация след спечелена обществена поръчка, възложена от ведомството. Наред с отпечатването на необходимите за работата на

агенцията документи изпълнителят трябва да осигурява възможност за проверка на отпечатаните листовки, използвани при провеждането на теоретичните изпити, както и да персонализира тестовете. Спечелената обществена поръчка е на стойност 55.5 млн. лв.

Разходи, сметки, възвръщаемост

Годишно "Автомобилна администрация" използва около 5000 комплекта листовки, а разходите за тях и шаблоните с верни отговори достигат 350 хил. лв. Цената на един комплект листовки е 9 лв. с начислен ДДС. Новата система предвижда използването на 60 специални скенера, които ще проверяват тестовете на кандидат-шофьорите. Те ще започнат да се използват при провеждането на изпити до края на месеца. Скенерите ще са на разположение на регионалните дирекции на "Автомобилна администрация" и в централата на министерството на транспорта. Плановете на "Автомобилна администрация" обаче са хартиените листовки да отпаднат

► Транспортният министър Ивайло Московски представи новите скенери, през които ще минават решените хартиени листовки. Те автоматично проверяват за допуснатите грешки. Общо 60 скенера ще бъдат разпръснати из цялата страна за провеждането на теоретични изпити от края на септември

изцяло до края на годината и в началото на следващата теоретичните изпити да се провеждат изцяло на електронни таблети. От министерството не посочиха цената на таблетите, както и колко точно ще бъдат купени, но уточниха, че тяхната цена ще бъде включена в цената на листовките. По думите на министър Московски след окончателното въвеждане на новата система разходите, които ще се правят за теоретичните тестове, ще са в рамките на 45 хил. лв. годишно, а не както досега - 350 хил. лв.

Според изпълнителния директор на "Автомобилна

администрация" Валентин Божков новата система ще сведе до минимум опитите за манипулации при тестовете. По думите му около 100 хил. души годишно кандидатстват за шофьорски книжки.

20

► лв. ще е новата държавна такса за теоретичен шофьорски изпит или изпит по кормуване. Досега цената беше 12.50 лв. Така общо двата изпита ще излизат 40 лв.

Изпитни По-малко въпроси в новите листовки

► В края на годината или началото на следващата сканиращите устройства ще бъдат заменени напълно от електронни таблети, на които ще се провежда изпитът.

► Продължителността на теоретичния изпит се запазва - 40 минути. Въпросите обаче ще намаляят - от 60 на 45, като верните отгово-

ри на един въпрос може да са повече от един. В зависимост от сложността на въпроса ще се дават точки.

► При правилно решени листовки без нито една грешка максималният брой точки е 97. До 87 точки изпитът се смята за преминал.

► С въвеждането на електронните таблети кандидат-шофьорите ще имат предимство. Ще могат да коригират сгрешен отговор - нещо, което на хартиената листовка не можеше.

Енергийният регулатор може да ограничи поскъпването на газа до под 10%

► Ангел Семерджиев

СНИМКИ ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

Според Ангел Семерджиев поскъпване ще има, но комисията ще се постарее да го ограничи

Под 10% може да е поскъпването на природния газ за четвъртото тримесечие на годината, обяви вчера на първото заседание след лятната ваканция на Държавната комисия за енергийно и водно регулиране (ДКЕВР) нейният председател Ангел Семерджиев. Той очерта два сценария за бъдещата цена - оптимистичен и пессимистичен. При втория увеличението ще е точно толкова, колкото поиска общественият доставчик "Булгаргаз" преди 2 седмици - 19.98%. Тогава като мотив

за сериозното поскъпване компанията изтъкна високите цени на алтернативните на природния газ горива и по-високия курс на лева спрямо долара. Държавното дружество посочи и че очаква през четвъртото тримесечие вносът на природен газ да бъде по-висок.

Неузбежно поскъпване

Според Семерджиев газът ще поскъпне, защото се вземат предвид котировките на нефта на средиземноморския пазар за девет месеца назад, а този период обхваща кризата в Либия. По думите му комисията ще направи всичко възможно да намери достатъчно резерви в ценообразуващите елементи и с механизмите, предвидени от

самата наредба за определяне на цените. "Можем да отложим някои приходи на "Булгаргаз", така че да няма резки промени в цената на природния газ", каза шефът на ДКЕВР.

Предупреждения

На 1 юли ДКЕВР одобри поскъпване от 4.71% при искане от държавния доставчик увеличение с 6.89%. Преди повече от месец изпълнителният директор на "Булгаргаз" Димитър Гогов обяви, че заради неизчистените сметки с топлофикационните дружества в страната "Булгаргаз" изпитва финансови и лични трудности. Това по думите му щяло да наложи преосмисляне на програмата за съхранение на природен газ в хранилището в Чирен. □

Фандъкова най-после официално е кандидатът на ГЕРБ за София

От управляващата партия вече представиха всичките си 263 кандидат-кметове, като сред тях има настоящи кметове, депутати и бизнесмени

Йорданка Фандъкова е кандидатът за кмет на ГЕРБ за София. Вътрешният министър и председател на предизборния щаб на партията обяви кандидатурата ѝ, като коментира, че това е черешката на тортата при представянето на всички кандидат-кметове. Настоящият кмет на столицата, който ще се бори за втори мандат, пък посрещна обявяването на новината със сълзи в очите. Тя заяви, че ще се работи както и досега, а методът ѝ бил като този на премиера Бойко Борисов.

Черешката на тортата

Йорданка Фандъкова е най-добрата кандидатура за столицата, която да

бъде издигната от ГЕРБ. Това заяви Цветан Цветанов, когато обяви името на Фандъкова. Мотото на предизборната им кампания "Градим България" също много пасвало и всички виждали разликите, от както тя е на кметския стол. Самата Фандъкова каза, че приема метода на работа на премиера Борисов, като уточни, че това е първо план, после проект и накрая контрол. "От раз се решават само проблемите в детските приказки, затова продължаваме да градим София", каза още настоящият кмет на столицата, който ще се бори за втори мандат. Цветанов пък посочи, че благодарение на нея София е станала една от най-красивите европейски столици.

Последните кандидатури

Вчера бяха представени и последните 65 кандидат-кметове от ГЕРБ. Стях общо кандидатите за общински кметове от партията стават 263, като 5 от тях са в коалиции, 6 са издигнати от инициативен комитет и 252 са собствените кандидатури. Двама от кандидат-кметовете са действащи депутати от ГЕРБ. Това са Ирен Соколова, която е издигната за кмет на община Перник, и Никола Белишки, който е кандидат за Панагюрище. В кметската листа на управляващата партия има и действащи кметове. Те са петима и са кандидатури за нов мандат в Созопол, Девня, Мездра, Съединение и Велики Преслав.

Рагослава Димитрова

СНИМКА БОБИ ТОШЕВ

Продължаващи спорове:

ДСБ не приема ОДС като част от Синята коалиция

ДСБ е против регистрирането на Общност на демократичните сили (ОДС) като част от Синята коалиция за президентските избори. В същото време обаче стана ясно, че приема подкрепата на РЗС за Прошко Прошков, която беше обещана от Яне Янев в събота. Разширението на коалицията с ОДС ще бъде прието само ако кандидатурата на Стефан Софийски за кмет на столицата бъде оттеглено.

Тайното споразумение

Преди седмица без участи-

ето на ДСБ СДС подписа споразумение с ОДС за подкрепа на синята кандидатура на Румен Христов. В споразумението е написано, че се сключва между Синята коалиция и ОДС. От ДСБ обаче не знаеха за договорката. "Приема се разширение в Синята коалиция само ако Общността на демократичните сили подкрепи Прошко Прошков и оттегли кандидатурата на Стефан Софийски", заяви председателят на националния предизборен щаб на ДСБ Веселин Методиев.

Приетата подкрепа

Подкрепата, която беше предложена от Яне Янев за кандидат-кмета на Синята коалиция Прошко Прошков, беше приета. Тук обаче имаше едно условие - РЗС дава подкрепата си, ако участва с листа за общински съветници, която ще се води от Мартин Заимов. Според ДСБ подкрепата от страна на РЗС е логичен акт, а в кандидатурата на Заимов няма нищо отрицателно. ■

Партийни битки:

ГЕРБ пречела на сините да се регистрират за изборите

В страната има опити да се попречи на Синята коалиция да се регистрира за участие в местните избори, заяви лидерът на СДС Мартин Димитров, който призова премиера Бойко Борисов да излезе и да се бият като мъже на изборите. Председателят на предизборния щаб на ГЕРБ Цветан Цветанов обаче отрече да са пречили на Синята коалиция да се регистрира за изборите.

Обвинението към ГЕРБ

Лидерът на СДС се оплака

от това, че регистрацията на сдружението от партии, които работят с Найден Зеленогорски, кмет на Плевен, е отказана. "Призовавам премиера Борисов да се обади на всичките си хора в изборителните комисии и да им каже да не мерят с двоен аршин", обясни Димитров. Според него ГЕРБ търсят победа по безобразен начин, а сега ставало ясно какво искал да каже Цветан Цветанов след последния вот на недоверие, когато обяснил на сините, че ще видят какво ще им се случи.

Отречената вина

За казуса с Найден Зеленогорски от Плевен от ГЕРБ обясниха, че има съвпадение и с коалицията, която фигурира ВМРО-НИЕ. "На това основание ЦИК отмени решението за регистрация на ОИК и даде указания на ОИК да каже на съответните представители на коалицията да отстранят нередностите", обясни зам.-председателят на ГЕРБ Искра Фидосова. Тя допълни, че има време решението на ЦИК да се обжалва. ■

ГРАБНИ СВОЯ ЛЕТЕН ПОДАРЪК от **Пари** и **Mr.Bricolage**

6 месеца

АБОНАМЕНТ

ПОДАРЪК

12 месеца

АБОНАМЕНТ

ПОДАРЪК

АБОНИРАЙ СЕ СЕГА ЛЕСНО И БЪРЗО на тел. 02/4395 807, 827, 831, 836, 835, 895 sales@pari.bg, www.pari.bg

Фармацевтичният пазар

Приходите от продажби в сектора се увеличиха с 16% за полугодieto на 2011 г. и достигнаха над 1 млрд. лв.

Фармацевтичният пазар в България върви нагоре и сякаш при него вече не можем да говорим за криза. За първото шестмесечие на 2011 г. секторът отбелязва 16% ръст на приходите от продажби до над 1 млрд. лв. Повишението на пазара на база продадени опаковки е с 8%, показват данните за България на международната компания за анализи в областта на фармацията IMS Health.

Преди една година състоянието на пазара беше доста по-различно. През първите шест месеца на 2010 г. фармацевтичният пазар у нас регистрира спад на продажбите в опаковки с 2% и ръст на продажбите в стойностно изражение с 9% до 896 млн. лв.

Големите ръстове през това шестмесечие обаче далеч не се отдават на увеличение на популателните възможности и населението в България, нито дори на лекото поскъпване на средната цена на лекарствата в аптечната мрежа от 7.99 лв. за опаковка в началото на миналата година до 8.24 лв. през тази година. Точно обратното, потребителите все още разполагат с ограничени средства за лекарства и това влияе по-скоро отрицателно на пазара.

Повече публични разходи

Основната причина за подем на фармацевтичния пазар е двукратната грипна епидемия в началото на годината. Тя донесе големи приходи на производителите на противогрипни ваксини, както и на производителите на лекарства без рецепта срещу настинки и грип. Включването на

Елена Петкова
elena.petkova@pari.bg

нови медикаменти в позитивния лекарствен списък също повлия положително на пазара. Медикаментите в него се заплащат частично или изцяло с публични средства.

Преместването на редица скъпоструващи продукти за лечението на онкологични заболявания също оказва сериозно влияние върху подем на пазара, смятат от IMS. "По този начин се осигури широк достъп до всички медикаменти, но на цената на по-висок разход. В тази насока оценявам високо усилията на правителството ни", казва изпълнителният директор на "Актавис" в България Илия Пашов. Става дума за скъпоструващи лекарства за лечение на тежки заболявания, които преди достигаха до пациентите чрез тръжни процедури, организирани от здравното министерство, а сега се покриват финансово от Националната здравноосигурителна каса (НЗОК). Когато те се поръчваха от министерството, бяха на по-ниски цени, а продуктът беше само един - спечелилът търга. Сега, когато НЗОК финансира скъпоструващото лечение, пациентите имат широк и непрекъснат достъп до всички видове медикаменти, а не само до спечелилия търга продукт. Така на практика публичният

разход става по-голям, което влияе на пазара със стрелка нагоре.

Според Пашов силно влияние за ръста има и увеличаването на заболяемостта сред населението, особено от сърдечно-съдови болести. Страдащите от тях се увеличават всяка година.

Вносът

"Ръстът на фармацевтичният пазар се дължи основно на вноса на лекарства, българските производители ли сме на нулата", казва изпълнителният директор на "Софарма" Огнян Донов. Според него от 18 месеца насам българските производители на лекарства не отбелязват развитие нагоре, а дори е имало моменти, когато продажбите им са падали до -2%. Илия Пашов също отчита факта, че през последната година на българския пазар са навлезли много нови молекули за лечение на тежки хронични заболявания, които принадлежат предимно на оригинални компании и са с много висока цена. "Именно това широко навлизане на нови молекули, което в другите държави от ЕС и в САЩ е строго регламентирано, води до увеличаване на разхода на обществения ресурс за лекарства и до ръст на фармацевтичния пазар", допълва той.

Вечната битка генерици срещу оригинални лекарства

Общественият ресурс за здравеопазване у нас обаче остава ограничен, показват данните на IMS. В същото време в България делът на оригиналните лекарства,

които традиционно са много по-скъпи от генеричните, се увеличава. В момента той в опаковки е 20.7%, а в стойностно измерение - 49.2%. Пазарният дял на генеричните лекарства в опаковки е 79.3%, а в стойност - 50.8%. За сравнение през същия период на миналата година оригиналните лекарства са държали 19.4%, а генеричните - 80.6% пазарен дял в опаковки. Разликата е очевидна, макар цифрите да не са много големи. За около 20 години обаче оригиналните лекарства у нас са увеличили дела си с над 24%, показват още данните на IMS. Това се случва въпреки изключително високите цени на оригиналните лекарства и появата на доста добри генерици през последните години и се дължи предимно на лекарствената политика в България. "Проблемът е в "бутиковия" характер на нашата НЗОК. Тя заплаща лечението предимно на "екзотични" заболявания", казва Огнян Донов. Това в повечето случаи се покрива 100% от държавата и се извършва предимно с оригинални лекарства. Оттук всъщност идва и ръстът на целия фармацевтичен пазар.

Прогноза

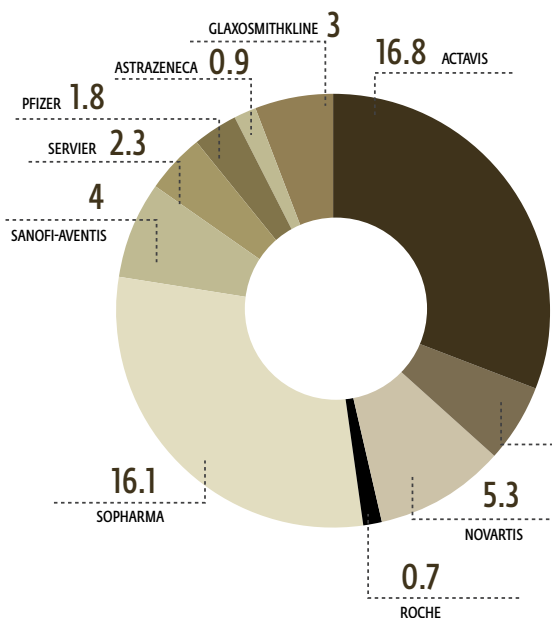
Въпреки този двуцифрен растеж на фармацевтичния пазар за първите 6 месеца на годината от IMS очакват темпото да се забави през втората половина. Така очакваните приходи за 2011 г. в сектора са за около 1.9 млрд. лв., или почти колкото през миналата година.

Пазарен дял в опаковки

(към 30.06.2011 г.)

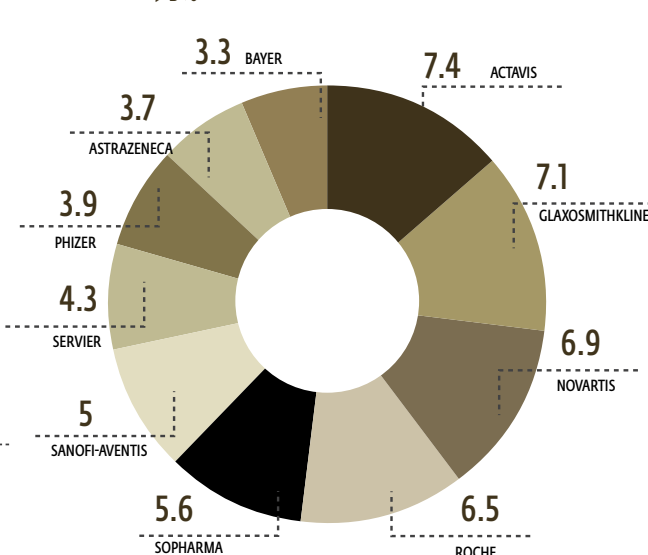
► В %

Пазарен дял в приходи от продажби

(към 30.06.2011 г.)

► В %

Нагоре

Приходите от хранителни добавки са 78 млн. лв.

► Пазарът на хранителните добавки също бележи стремителен ръст, показват данните на IMS за България. За първото полугодие на 2011 г. продажбите им в опаковки са се покачили с 20%, а в стойностно изражение с 24%. Така приходите от продажбата на хранителни добавки само за първите 6 месеца от годината са достигнали 78 млн. лв. Средната цена на тези продукти е 5.77 лв.

► "Когато продажбите на хранителни добавки отбележат ръст, това ще е индикатор, че сме излезли от кризата",

казва генералният мениджър на IMS Health България Кунчо Трифонов.

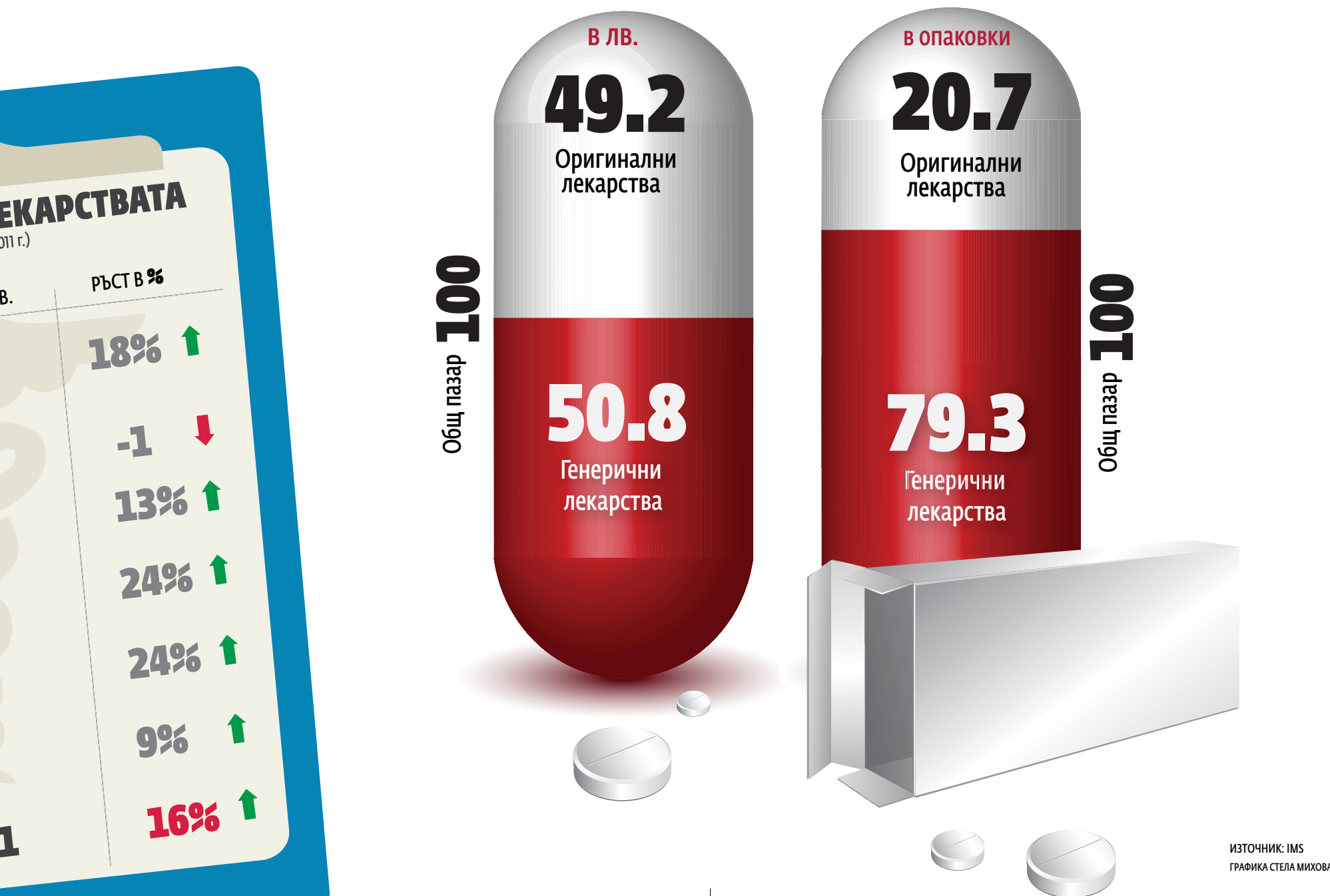
► Това стана още в края на миналата година, когато за първи път пазарът на хранителни добавки регистрира ръст от 4% в стойностно изражение. Сега той се затвърждава.

► Лидер на пазара през първите шест месеца на 2011 г. е компанията "Валмарк", която е отчела приходи над 7 млн. лв., или с 24% повече от същия период през миналата година. След нея се нарежда "Актавис" с 3 млн. лв. приходи от хранителни добавки и ръст близо 20%. Третата компания с най-добри резултати на пазара на хранителни добавки е "Боарон" с реализирани приходи 2.3 млн. лв.

Показва отлично здраве

Пазарен дял на генерични и оригинални лекарства (към 30.06.2011 г.)

Българските производители почти нямат ръст

Българските производители нямат този голям ръст от 16%, както показват данните на IMS. Мога да кажа, че ние от 18 месеца се движим около нулата - един месец сме на -2%, друг около и над нулата. Този висок ръст на целия пазар се дължи основно на вноса на лекарства.

Положително влияние върху ръста на целия фармацевтичен пазар в България оказва преместването на редица скъпоструващи лекарства по Наредба 34 от здравното министерство към НЗОК, защото води до повишено потребление. За разлика от тръжните процедури за тези лекарства в МЗ, където се поръчваха ограничени количества, сега касата плаща за тях през цялата година и количествата се увеличават. Това обаче не е добре за бъдещата индустрия, но

Огнян Донеб,
изпълнителен директор на "Софарма"

е по-изгодно за пациентите.

Не мисля, че е нормално в условията на българската система на здравеопазване, където трябва да се пестят средства, да нараства делът на оригиналните лекарства. По-скоро би било редно да нараства делът на генеричните. Тази тенденция се дължи

„ Не мисля, че е нормално в условията на българската система на здравеопазване, където трябва да се пестят средства, да нараства делът на оригиналните лекарства

на "бутиковия" характер на нашата Национална здравноосигурителна каса. Тя плаща за лечението предимно на екзотични заболявания, например за епилепсия и други тежки заболявания. Лечението на сърдечно-съдовите заболявания, които са най-разпространени, се реимбурсира с по-нисък процент. □

Растежът се дължи на новите по-скъпи лекарства за тежки хронични заболявания

Ръстът се дължи основно на навлизането на немалко нови молекули за лечение на тежки хронични заболявания, които основно са биофармацевтични продукти. Тези продукти принадлежат предимно на оригинални компании и са с много висока цена. На второ място бих изтъкнал преминаването на скъпоструващите медикаменти от централизираните търгове в МЗ към реимбурсационен модел в НЗОК. По този начин се осигури широк достъп до всички медикаменти, но на цената на по-висок разход.

Не е маловажен фактът, че в период на финансово криза стресът и пренапрежението естествено се увеличават и това води до нарастваща заболеваемост сред населението от основните широко разпространени болести - на сърдечно-съдовата и нервната система, в ендокринологията, онкологията.

Илия Пашов,
изпълнителен директор на "Акмавис"

Цифрите на пазарния дял на генеричните и оригиналните лекарства у нас в стойностно изражение се дължат както на навлизането на нови биофармацевтични продукти, така и на допълнителното отвоюване на част от пазарния дял заради принципа на широк достъп до всички лекарства на българските граждани. При централизираните търгове един продукт за дадено заболяване, направление или група печелеше за цялата страна. Той най-често беше генеричен медикамент.

„ Пазарният дял между оригиналните и генеричните продукти в опаковки е близо 20:80 в полза на генериците. Това е значителен дисбаланс, който тежи на обществения ресурс

Сега при реимбурсния модел в НЗОК се появи възможност за реализация и на оригинални медикаменти, което води почти до изравняване на пазарните дялове на оригиналните и генеричните медикаменти в стойност.

Пазарният дял между оригиналните и генеричните продукти в опаковки е близо 20:80 в полза на генериците. Това е значителен дисбаланс, който тежи на обществения ресурс. □

Битката на тарифите

“Виваком” и “МобилТел” обявиха нови планове, с които се отказват от част от аксиомите в бизнеса си

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

Два от големите телекомуникационни оператори у нас - “Виваком” и “МобилТел” - изместиха на нова плоскост борбата си за нови клиенти. Компаниите започват да предлагат част от услугите си по нови, “революционни” по собствените им думи начини. “Виваком” съобщи, че дават по-голяма свобода на потребителите си при

избора на мобилен план. Същевременно от “МобилТел”, оператора с най-много клиенти, обявиха промоционални планове, елиминиращи разликата при разговори между мрежите на различните оператори.

Хибриден вариант
“Виваком” обяви дебюта на новия си мобилен план

Viva Free, който ще бъде пуснат на пазара от 1 септември. Той се основава на гъвкава тарифа, която потребителят създава сам и може да променя всеки месец в зависимост от своите нужди. На практика той представлява смесица между предплатените и абонаментните планове. Операторът ще предложи шест предварително под-

брани елемента, като безплатни минути в мрежата на оператора, определен брой кратки текстови съобщения и др. Всеки клиент на телекома ще може да вземе само тези елементи, които желае, създавайки план, отговарящ на месечното му потребление, без да се налага да плаща за услуги, които не използва, казва Атанас Райков, мени-

джер “Мобилни продукти и услуги” във “Виваком” и създател на новия план. Новият план няма да е достъпен за фирми, а единствено за частни клиенти.

Без неустойки

Клиентът сам ще определя своята тарифа, избирайки какво да включи в нея. Той може да избира между добавки (т. нар. “плюсове”), всяка от които има три степени с предварително зададени цени - ниска, средна и висока. Тези плюсове включват минути в мрежата на “Виваком”, във всички национални мобилни мрежи, към международни оператори, SMS-и в мрежата на “Виваком” или към мобилните оператори в България, както и неограничен мобилен интернет. Единственото изискване е потребителят да активира услуги всеки месец според своите текущи нужди. Цената за минута разговор към всички оператори в страната извън включените минути в съответната добавка е 0.25 лв. Клиентите могат да се откажат от създадения от тях план по всяко време с 30-дневно предизвестие, без неустойки. При тези условия операторът обаче няма да предлага субсидирани телефонни апарати, а само преференциална цена. Ако клиентът иска да вземе

субсидиран телефон, ще се налага подписването на срочен договор.

Плоска тарифа

“МобилТел” от своя страна обяви старта на подобрените си тарифни планове M-Tel Active и M-Tel Active+, които ще са достъпни също от 1 септември. “В момента тази оферта няма аналог на българския пазар и за първи път се доближава до така наречените “flat” (плоски) тарифи в Европа”, обясниха от телекома. С M-Tel Active+ потребителите ще разполагат с 600 безплатни минути на месец към всички национални мрежи, а с M-Tel Active - с 200 минути. По този начин средната цена за разговори към всички мрежи ще бъде 5 стотинки на минута, а мобилният интернет е за 10 стотинки на мегабайт. Към безплатните минути предложението включва неограничени разговори с един “любим номер” и до 200 безплатни SMS-а. Предложенията са валидни за целия срок на договора, който може да бъде сключен за една или две години. От офертата могат да се възползват всички нови и настоящи потребители на М-Тел до 9 октомври.

Засега само третият мобилен оператор “Глобул” не е обявил своите планове за началото на есенния сезон.

Пламен Димитров

Райфайзен ще отпусне кредити до 1 млн. лв. на рибарски предприятия

Банката поднови споразумението си с Националния гаранционен фонд за поделение на риска по финансирането на малки и средни предприятия

Райфайзенбанк България и Националният гаранционен фонд (НГФ), който е дъщерно дружество на Българската банка за развитие, подписаха ново гаранционно споразумение за поделение на риска по кредити и банкови га-

ранции за малки и средни предприятия.

Целта на гаранционната схема е да подпомогне развитието на българските малки и средни предприятия от сектор Рибарство със стартирач и съществуващ биз-

нес, които имат одобрени проекти по Оперативна програма за развитие на сектор “Рибарство” за оперативния период 2007-2013 г. С това ще се улесни достъпът им до финансиране и ще се насърчи създаването на

нови работни места, посяняват от Райфайзен.

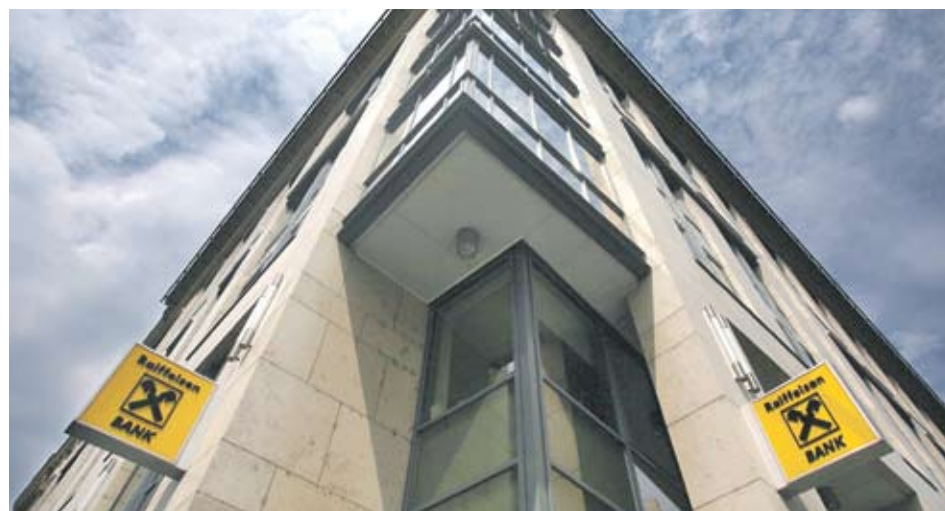
До 1 млн. лв.

В рамките на гаранционната схема Райфайзенбанк ще финансира при облекчени условия проекти на микро-, малки и

средни фирми от рибарския сектор, съобщава от банката. Максималната гарантирана сума при предоставянето на кредити или издаване на контрагаранции по издадени банкови гаранции на група свързани лица е до 1 млн. лв. Максималният срок на гаранцията по кредити може да бъде до 10 години при контрагаранции по издадени банкови гаранции - до 3 години.

Поредно споразумение

Настоящата гаранционна схема за фирми от сектор Рибарство е третото споразумение между банката и гаранционния фонд, с което се осигурява по-лесен достъп до финансиране на малки и средни предприятия. Общият гаранционен лимит по първите две споразумения възлиза на 40 млн. лв., припомня от Райфайзен.

СНИМКА BLOOMBERG

МВФ занижи прогнозите си за растеж в Европа и САЩ

Възстановяването ще се забави, предупреждават от институцията в септемврийския си доклад

Международният валутен фонд (МВФ) драстично занижава прогнозата си за икономически растеж на САЩ. Слабо, но все пак се свиват и очакванията за развитието на държавите от еврозоната. Това е отбелязано в черновата на доклада на МВФ за развитието на световната икономика, който ще бъде публикуван на 20 септември, съобщава италианската агенция ANSA, цитирана от Reuters.

Ревизиите съответстват на досегашните коментари на новия директор на МВФ Кристин Лагард, както и на други високостепенни служители в институцията. Те предупредиха за отслабване на световното икономическо възстановяване и за влошаване на очакваната перспектива. Все пак от МВФ до момента ясно са заявявали, че не очакват глобална рецесия.

Все по-наголу

Международната финансова институция драстично е занижила прогнозата си за ръста на американската икономика - от 1.6 до 2.5% за 2011 г. и от 2.7 на 2% за 2012 г., става ясно от черновата на септемврийския доклад. С оглед на нарастващите рискове за растежа на САЩ Федералният резерв "трябва да е готов да предприеме нови неконвенционални мерки, за да подкрепи икономиката", се казва в доклада.

Общата прогноза за еврозоната е занижена по-слабо - от 2 на 1.9% за 2011 г. и от 1.7 на 1.4% за 2012 г. Поради несигурния растеж и рисковете от инфлация в еврозоната ЕЦБ трябва да избягва увеличаването на лихвите и да даде място за отхлабване на монетарната политика, ако опасността от занижаване на ръста продължи да съществува, посочват от МВФ в доклада.

През юни МВФ занижи и прогнозата си за глобален растеж. Тогава тя беше коригирана от 4.3 на 4.2% за 2011 г., а за 2012 г. - от 4.5 на 4.3%.

► МВФ драстично коригира прогнозата си за икономическия растеж на САЩ и сравнително по-слабо за този на държавите от еврозоната

СНИМКА BLOOMBERG

Бъдещето на европейските икономики

Очакванията за развитието на най-голямата икономика в еврозоната - тази на Германия, остават непроменени за 2011 г. За края на годината се очаква ръст от 3.2%, но за 2012 г. прогнозата е занижена от 2 на 1.6%. Прогнозата за Франция се свива от 1.8 на 0.3% за 2011 г., но за 2012 г. запазва нивото си

- 1.6% ръст. Очакванията за икономиката на Италия се занижават до 1% от 0.8% за 2011 г., а за 2012 г. от 1.3 до 0.7%, с което тя остава в дъното на класацията на най-големите европейски

икономики. Прогнозата за Испания предвижда към края на 2011 г. да бъде отчетен ръст не от 0.8, а от 0.7%, а за 2012 г. МВФ вече очаква той да е 1.3, а не 1.6%.

икономики. Прогнозата за Испания предвижда към края на 2011 г. да бъде отчетен ръст не от 0.8, а от 0.7%, а за 2012 г. МВФ вече очаква той да е 1.3, а не 1.6%.

Досега По-слаби очаквания

► Преди няколко дни UBS понижи прогнозата си за ръста на БВП в световен мащаб до 3.3% за 2012 г. От Citigroup пък коментира, че очакват растеж

жъм му за 2011 г. да е 3.1%, а за 2012 г. - до 3.2%.

► По-рано от Morgan Stanley съобщиха, че също ревилизират прогнозата си. Новите очаквания на банката бяха ръстът на световната икономика през 2011 г. да достигне 3.9%. Предишната им прогноза беше за 4.2%.

Реакция ЕК: Взети са мерки за подкрепа на слабите банки

► Вече са взети мерки за подкрепа на банките, които нямат достатъчно капитализация. Това

коментират от Европейската комисия в отговор на критиките от страна на МВФ. Преди дни директорът на фонда Кристин Лагард коментира, че европейските банки имат нужда от спешна рекапитализация.

► "Процесът тече, всичко е готово, за да се разви-

ят нещата по правилния начин", каза Амагеу Алтафаж, говорител на еврокомисаря по икономическите и валутните въпроси Оли Рен.

► Финансовите институции имат "шест до седем месеца" да наберат средства от пазарите, отбеляза Алтафаж. Ако не

успеят, ще се намесят обществени фондове, допълва говорителят.

► През юли при тестовете за устойчивост беше оценено, че 8 от 90 европейски банки - една от Австрия, пет от Испания и две от Гърция - нямат достатъчно капитализация.

Бизнесът и потребителите все по-малко вярват в по-доброто бъдеще на европейската икономика

Индексът на потребителското доверие ще продължава да спада, прогнозира анализатори

Оптимизмът на представителите на бизнеса и на потребителите за бъдещето на европейските икономики е отслабнал през август. Индексът на потребителското доверие за еврозоната е спаднал с 4.7 пункта до 98.3, което е шести последователен спад. Това доведе индикатора под дългосрочната му средна стойност от 100 пункта. Показателят само за държавите от Европейския съюз се е свил до 97.3.

Обезверени

Германия - най-голямата икономика в еврозоната - отчете и най-големия спад на индекса, а там той е над

средния за целия период от 1990 до 2011 г. Кралство Нидерландия също отчита значителен спад, докато този, който се наблюдава в Италия, е сравнително по-малък. Извън еврозоната Великобритания отчете сериозен спад от 5.6 пункта основно заради намаляването на потребителското доверие в сектора на услугите.

Защо се случи това

Спадът на индекса на потребителското доверие се обяснява с по-лошите очаквания за икономическото бъдеще на Европа и сред търговците, и сред потребителите. Мениджърите на компаниите, които се занимават с производство, се притесняват от по-слабите заявки за износ, както и от това, че може да се окажат презапасени със стока. Обикновените хора пък се притесняват да не

изгубят работата си. "Очевидно е, че и бизнесът, и потребителите много се притесняват от спада на икономическата активност вътре в държавите им, от

► Занижаването на индекса на потребителското доверие отразява страховете, че икономическото развитие на държавите от Европа ще се забави

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

засиления смут на финансовите пазари, сериозните опасения за ситуацията с дълга в еврозоната и увеличаващите се страхове за здравето на глобална-

та икономика", коментира Хауърд Арчър, главен икономист на HIS Global Insight.

Икономисти и държавни служители казват, че

икономиката вече започва да усеща ефектите от движението нагоре-надолу на финансовите пазари заради страховете, че някои държави няма да се справят с дълговете си. Освен това редица банки и международни финансови институции занижиха прогнозите си за икономическия растеж не само в САЩ, но и в държавите от Европа (вж. текста по-горе), така че резултатите за септември едва ли ще бъдат по-оптимистични.

"Притесненията за фискалните дефицити в еврозоната и забавянето на растежа в глобален план утежняват икономическото доверие на хората", коментира Кристофър Вейл, старши икономист в Commerzbank AG във Франкфурт. "Очаквам индикаторът да продължи да спада и през следващите месеци", допълва той.

Регионални индекси

Основният индекс на БФБ отчета ръст

Sofix: 376.41▲ **+0.96%**

Македонският бенчмарк се оцвети в червено

MBIPO: 2352.52▼ **-0.28%**

Основният сръбски индекс се повиши

BELEX15: 622.38▲ **+1.29%****Число на геня****Обем****104**

▶ облигации на Юробанк И Еф Джи България АД бяха изтързвани на БФБ на цена 949.062 лв. за брой

Световни индекси

Американските акции поевтиняха в началото на търговията

Dow Jones: 11 471.89▼ **-0.58%**

Германският индекс регистрира понижение

DAX: 5606.10▼ **-1.13%**

Японският измерител се оцвети в зелено

Nikkei 225: 8953.90▲ **+1.16%****Повишение****Lufthansa****1.46%**

▶ до 11.11 EUR поскъпнаха акциите на германската авиокомпания

Понижение**RWE****3.10%**

▶ поевтиняха акциите на германската енергийна компания до 25.14 EUR

“Елана”: Златото е на нива, КОИТО вече се определят като балон

200 USD спад не е нещо друго освен премигването на червената лампичка

Златото е на нива, които вече може да се определят като балон, и 200 USD спад не е нещо друго освен премигването на червената лампичка. Това твърди анализаторът на “Елана” Цветослав Цачев в редовния си мониторинг на пазарите, публикуван на блога на компанията.

Точно 200 USD за 48 часа изгуби ценният метал през миналата седмица. Това вероятно е най-силният му спад за такъв период, независимо че в процентно изражение не е толкова съществено, коментира Цачев в блога на “Елана”. Причина за спада беше намерена в поредното увеличение на маржин изискванията от борсата в Чикаго. Възстановяването на цената на златото над 1800 USD за тройунция след това беше посрещнато като поредния краткосрочен спад, който е добра възможност за нови покупки. “Трудно ми е да се съглася с това твърдение, защото повишаването на маржин изискванията засяга едновременно дългите и

късите позиции”, коментира Цачев.

За периода от 1981 г. досега златото е отчитало над 50% покачване за 12 месеца само четири пъти, припомнят от компанията. След

всеки от предишните три пъти е имало корекция, продължаваща няколко месеца. През 2006 г. има 26%, а през 2008 г. 36% корекция. Най-малка е през 2009 г., когато златото пада само с 15%.

Интересното тогава е, че повишаването на годишна база е по-скоро следствие на възстановяване от дъната, а не на силно покачване за кратък период от време, защото ръстът за 6 месеца

преди пика е само 25%.

При другите два пъти голяма част от печалбите са регистрирани за по-кратък период от време, което е довело и до балона в цената, и до силната корекция. В

момента златото е с ръст от 30% за шест месеца, което също е рядък феномен в исторически план, макар да не е до екстремните 50%. Металът може да продължи с поскъпването си към притегателната цена от 2000 USD за тройунция, но това само ще затвърди извънредния характер на движението и ще засили корекцията. Между другото златото има и много по-значителни ръстове през 70-те години, но те се дължат на прекратяването на златния стандарт след десетилетия на ниска цена и не са значими за анализ.

Само до преди месец акциите от сектора се представяха малко по-добре от цената на златото, твърди Цачев. Оттогава това се промени, защото фондовият пазар падна много, а златото се устреми нагоре. В момента акциите на суровинните компании се представят много по-добре от останалите сектори, но изостават от цената на златото с 25% от началото на годината. Корелацията им с двата актива се намали, но все още тя е много позначима спрямо златото, отколкото към фондовия пазар. □

Петролът спадна от двуседмичен връх

Енергийното министерство на САЩ е продало 25 млн. барела от резервите си

Цената на петрола падна от най-високото си ниво от почти две седмици на борсата в Ню Йорк поради спекулации, че запасите от стоката в САЩ, най-големия потребител, се увеличават. Фючърсите изгубиха досегашните си печалби и поради засилваща се долар, който намалява желанието на

инвеститорите за търсене на алтернативни вложения. Суровият петрол с доставка през октомври на борсата в Ню Йорк спадна със 75 цента, или 0.9% до 86.52 USD. Преди това контрактът достигна 87.72 USD, най-високата си стойност от 17 август. През изминалите дванадесет месеца стоката поскъпна с 16%.

Според изчисленията на анализатори запасите на Съединените щати от суров петрол са се увеличили с 875 хил. барела през миналата седмица, след като рафинериите в страната намалиха оперативните си нива в очакване на урагана Айрийн, а правителството освободи барели от своя стратегически резерв. По данни на министерството на енергетиката на САЩ то е доставило 25.58 млн.

▶ **Суровият петрол с доставка през октомври спадна с 0.9% на борсата в Ню Йорк до 86.52 USD**

СНИМКИ BLOOMBERG

барела петрол между 17 юли и 28 август. Тези доставки са част от продажбата на 30.64 млн. барела, организирана съвместно от американското енергийно министерство и Международната енергийна агенция, чиято цел беше да компенсира пропуснатия добив от конфликта в Либия. Според прогнозите на експерти складовите наличности от бензин са намалели с 900 млн. барела миналата седмица. Същият е размерът на спада при горивата за отопление. □

16%

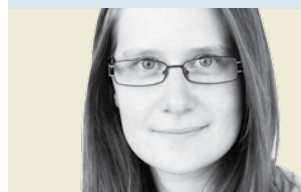
▶ **поскъпнаха котировките на петрола през последните дванадесет месеца**

Лични финанси

Образование назаем

Интересът на студентите през първата година на държавната програма за кредитиране остана далеч от очакванията, но прогнозите са оптимистични

Ивана Петрова
ivana.petrova@pari.bg

Иван Рабаджиев е един от 4825 студенти, които до момента са теглили студентски заем с гаранция от държавата. При старта на новата учебна година и постоянно покачващите се семестриални такси повечето млади хора у нас започват да търсят начини за финансиране на образованието си.

Така е направил и Рабаджиев, който миналата година, когато тръгна системата на министерството на образованието за кредитиране на студентите, решава да се възползва от банков заем за обучението си с гаранция от държавата. "Не виждах смисъл да

не го изтегля", казва той. Според него условията са добри, доста облекчени и одобряването става бързо. Сега студентът по история в Софийския университет ще бъде в трети курс.

Какви са условията

Програмата за студентско кредитиране с гаранция от държавата стартира миналата година. По нея не се изисква поръчител, а кредитите се отпускат без такси и комисиони, защото те също се поемат от държавата. Срокът за погасяването на тези студентски кредити е 10 години. Студентите ползват гратисен период по време на обучението си до края на първата година след завършването (датата на последния държавен изпит или на защитата на дипломната работа). По време на обучението си студентът плаща само лихвата, която е в порядъка на 50-60 лв. на месец. Държавната гаранция влиза в сила, ако обслужването на кредитите се прекъсне.

Право на такъв кредит имат студенти и докторанти, които са под 35 години, учат в редовна форма и не са прекъсвали образованието си. Лихвата е фиксирана и не може да надхвърля 7%. Заеми по тези схеми се отпускат от Банка ДСК и Райфайзенбанк, а от вчера министерството на образованието подписа договор и с Алианц Банк България.

Какво е свършено по програмата

Министърът на образованието Сергей Игнатов вчера отчете постигнатото за една година по програмата за студентско кредитиране. Той обяви, че сумата по раздадените кредити с държавна гаранция е около 21 млн. лв. За идната учебна година са приготвени 80.5 млн. лв. за държавна гаранция, което е два пъти повече от отпуснатата през миналата година. Увеличението е нужно, тъй като се очаква броят на взетите кредити да расте, а един студент ползва услугата повече от една година.

Според Сергей Игнатов има бавно раздвижване при кредитите. "Това е свързано с отношението и навиците на живеещите в България към банките и тегленето на заеми... Кредитирането дава добри условия за студентите и това е основен инструмент за осигуряване на равен достъп до образование на младите хора", коментира той.

До момента от Райфайзенбанк обявиха, че са издали около 2300 такива кредита. ДСК е разрешила 2425 студентски заема. В старта на програмата министерството прогнозираше около 20 хил. души да проявят интерес. Освен за погасяване на семестриални такси може да се кандидатства и за кредит за издръжка. Право на него има при раждане или осигуряване на дете по време на следването.

Развитието на програмата

Очаква се търсенето на този продукт да нараства с годините. Това би било логично, особено като се

Размерът Какъв може да бъде кредитът

► Размерът на кредитта за обучение е равен на дължимите такси

за оставащия срок на обучение. Те са съгласно учебния план на специалността. ► При кредита за издръжка сумата се формира като сбор от семестриалните издръжки за

оставащия срок на обучение на студента. ► Тази издръжка е равна на минималната работна заплата, която се умножава по броя на месеците през съответния семестър.

Изисквания

Кандидатите за студентски кредит с държавна гаранция трябва:

- ✓ Да са български граждани или граждани на друга държава членка на Европейския съюз, Европейското икономическо пространство или на Конфедерация Швейцария;
- ✓ Да не са навършили 35 години;
- ✓ Да се обучават в редовна форма;
- ✓ Да нямат придобита същата образователно-квалификационна степен;
- ✓ Да не са прекъснали обучението си.

има предвид, че рискът за кредитополучателя се поема от държавата.

От министерството обявиха, че най-кредитираните специалности са медицината и фармацията. Според Светослав Гаврийски, главен изпълнителен директор на Алианц, банковата система у нас има достатъчно средства, които може да инвестира в кредитиране. "Активността в нови инвестиции като цяло е намалела и това ще продължи. С присъединяването на този продукт обхващат на дейността на банките може да се разшири", коментира той.

При банките, които нямат сключен договор за този тип кредити, лихвата и таксите вариат в зависимост от текущата им тарифа. Лихвите се движат в порядъка на 11-15%, а държавата не е поръчител.

„Банковата система у нас има достатъчно средства, които може да инвестира в кредитиране. Активността в нови инвестиции като цяло е намалела и това ще продължи. С присъединяването на този продукт обхващат на дейността на банките може да се разшири

Светослав Гаврийски, главен изпълнителен директор на Алианц Банк България

Мнение**Най-много желаещи имаше от частните университети**

Сергей Изнатов,
министър на образованието, младежта и науката

„Това е основен инструмент за осигуряване на равен достъп до образование

Програмата стартира миналата година с изменения и допълнения в закона. Държавната гаранция беше 40.5 млн. лв., ще бъде 80.5 млн. лв. за следващата година.

Има бавно раздвижване на кредитите. Това е свързано с отношението и навиците на живеещите в България към банките и тегленето на заеми. Системата

работи и кредитирането дава добри условия за студентите.

Моделът, по който се развива светът, показва, че това (студентските заеми - бел. ред.) е основен инструмент за осигуряване на равен достъп до образование на младите хора. Когато кампанията стартира, най-много желаещи да теглят кредит имаше от частните университети.

21

▶ млн. лв. са раздадени по кредити с държавна гаранция

4825

▶ студенти са изтеглили кредит за обучението си

СНИМКАШУТЕРСТОК

Корпоративни съобщения и обяви на държавни институции

**ПОКАНА
ЗА УЧАСТИЕ В УВЕЛИЧЕНИЕ НА КАПИТАЛА НА „Инвестор.БГ“ АД
ЧРЕЗ УПРАЖНЯВАНЕ НА ВАРАНТИ**

Съветът на директорите на „Инвестор.БГ“ АД, на основание чл.1126, във връзка с чл. 92а от Закона за публично предлагане на ценни книжа (ЗППК) на 22.08.2011г. взе решение (коригирано с решение на СД от 30.08.2011г.) за увеличение на капитала на Инвестор.БГ АД с 79 963 лева. Увеличението на капитала се извършва под условие, че акциите от увеличението бъдат записани от притежателите на варанти чрез упражняване на варанти и записване на акции срещу заплащане на емисионната им стойност. Средствата от увеличението ще се използват за оборотни средства. Упражняването на варанти и записването на новите акции се извършва при следните параметри и ред:

1. Цена на упражняване: Поради извършено междувременно увеличение на капитала на дружеството следва да бъде извършена корекция на цената на упражняване на варанти по методика описана в Раздел Г, Глава II, т.9 от Проспекта. След извършените изчисления цената на упражняване на варанти (емисионна стойност на новите акции) е 12.40 лв.

2. Срокът за упражняване на варанти е 15 работни дни от считано от 7-мия работен ден от по-късната дата, между датата на обнародване на съобщението за увеличението на капитала в Държавен вестник и публикуването му във вестник „Пари“.

3. Право да участват в увеличението на капитала на Дружеството, като упражняват правата по варанти, имат лицата, придобили варанти най-късно 7 дни след по-късната дата, между датата на обнародване на съобщението за увеличението на капитала в Държавен вестник и публикуването му във вестник „Пари“.

4. Подписката се счита за успешно приключила, независимо от броя на записаните акции (упражнени варанти).

5. Сметка за внасяне стойността на новозаписаните акции чрез упражняване на варанти:

IBAN: BG88PRCB92301033892516

6. Инвестиционен посредник обслужващ увеличението на капитала чрез упражняване на варанти – ИП Карол АД

7. Притежателите на варанти, които искат да упражнят правата по тях, следва да направят изрично изявление, като в срока за упражняване на варанти, подадат заявка за записване на акции от увеличението на капитала на Дружеството – Емитент и заплащат емисионната стойност на записаните акции. Заявката за записване на акции се подава до инвестиционния посредник, обслужващ увеличението на капитала на Емитента, директно или чрез друг лицензиран инвестиционен посредник, по чиято сметка в „Централен депозитар“ АД са регистрирани варантите на съответния титуляр, който от своя страна изпраща заявката до инвестиционния посредник, обслужващ увеличението на капитала.

Юридическите лица подават заявката, чрез законните си представители или чрез упълномощено от тях лице.

Към писмената заявка се прилагат: удостоверение за актуално съдебно състояние на заявителите - юридически лица. Чуждестранни юридически лица представят преведени и легализирани по съответния ред документи.

документ за самоличност на физическите лица – законни представители на юридическото лице. Инвестиционният посредник задържа заверено копие от представения документ за самоличност.

Копие от регистрация по БУЛСТАТ (ако търговеца не е вписан в Търговския регистър) заверено от законния представител/респ. пълномощника на юридическото лице. нотариално заверено изрично пълномощно и документ за самоличност на пълномощника - при подаване на заявка, чрез пълномощник. Инвестиционният посредник задържа за своя архив пълномощното, както и заверено копие от представения документ за самоличност.

Физическите лица подават заявките лично, като се легитимират чрез документ за самоличност, копие от който се прилага към заявката или чрез пълномощник, който се легитимира с нотариално заверено изрично пълномощно и документ за самоличност. Инвестиционният посредник задържа за своя архив пълномощното, както и заверено копие от представения документ за самоличност

По искане на инвестиционния посредник, до който е подадена заявката за записване на акции, „Централен депозитар“ АД блокира съответния брой варанти, по клиентска подметка.

Емисионната стойност на записаните ценни книжа следва да бъде заплатена по специална набирателна сметка, която ще бъде допълнително оповестена в съобщението, което Съвета на директорите на „Инвестор.БГ“ АД публикува, относно решението за увеличение на капитала, съгласно т. 1 по-горе.

Лицата, записващи акции, следва да внесат сумата, съответстваща на емисионната стойност на записваните от тях акции най-късно до изтичане на срока за записване на акциите.

Сумите по набирателната сметка не могат да бъдат използвани от Емитента, преди успешно приключване на подписката и регистрирането на увеличението на капитала на „Инвестор.БГ“ АД в търговския регистър, воден от Агенция по вписванията.

Съгласно изискването на чл. 40, ал. 1 от Наредба №38 за изискванията към дейността на инвестиционните посредници, при подаване на заявка за записване на акции инвестиционният посредник изисква от клиента да предостави паричните средства, необходими за заплащане на емисионната стойност записаните акции или да удостовери по друг начин, че ще изпълни задължението си за плащане.

8. Решението на Съвета на директорите за увеличение на капитала не поражда задължение за притежателите на варанти да ги упражнят, а само им дава възможност да направят това. Варантопритежателите които не желаят да упражнят правата си по тях могат да сторят това в сроковете и при условията на емисията посочени в Проспекта за емитиране на варанти до изтичане на срока на варантите.

Стойарт Алян Тил
Член на СД
и Изпълнителен директор
на „Инвестор.БГ“ АД

**АГЕНЦИЯТА ЗА ПРИВАТИЗАЦИЯ И
СЛЕДПРИВАТИЗАЦИОНЕН КОНТРОЛ**
www.priv.government.bg

РЕШЕНИЕ № 1507/25.08.2011 г.

На основание чл. 1, ал. 2, т. 5, чл. 4, ал. 3 и чл. 22 г, ал. 3 и ал. 6 от Закона за приватизация и следприватизационен контрол и протоколно решение № 1098 от 25.08.2011 г. на изпълнителния съвет, Агенцията за приватизация и следприватизационен контрол

РЕШИ:

Открива процедура за приватизационна продажба на урегулиран поземлен имот с площ 6550 кв.м. и построена в него сграда със застроена площ 400 кв.м., кв. 12, УПИ XXIII, АДЧС №4333/ 17.06.2010г. с местонахождение с. Голямо Ново, общ. Търговище.

РЕШЕНИЕ № 1508/25.08.2011 г.

На основание чл. 1, ал. 2, т. 5, чл. 4, ал. 3 и чл. 22 г, ал. 3 и ал. 6 от Закона за приватизация и следприватизационен контрол и протоколно решение № 1099 от 25.08.2011 г. на изпълнителния съвет, Агенцията за приватизация и следприватизационен контрол

РЕШИ:

Открива процедура за приватизационна продажба на поземлен имот с площ 29 316 кв.м. - идентификатор 00895.502.4183, съгласно Акт за частна държавна собственост № 3109/17.10.2007 г., находящ се в с. Айдемир, община Силистра.

„АЛФА БАНК - КЛОН БЪЛГАРИЯ“

Организира търг за продажба на оборудване за химическо чистене на грехи, които ще се проведе на 08.09.2011 г. в 10.00 часа в централния офис на банката в гр. София, бул. „Васил Левски“ №15-17.

Тръжната документация с подробна информация за условията на провеждане на търга, както и списък на продаваните машини, може да бъдат получени от централния офис на банката, всеки работен ден от 9.00 часа до 16.00 часа до 07.09.2011 год., до която дата се приемат предложения за участие в търга.

За допълнителна информация и въпроси: тел. 02 / 8905 799

Религията ФСБ

Утре в Пловдив легендарната група ще събдне голямата си мечта да чуе музиката си в изпълнение на симфоничен оркестър

“ФСБ е институция.” До това заключение стига в думите си вокалът на групата Румен Бояджиев, когато го

питам за днешното значение на тези три букви, възникнали в средата на 70-те като съкращение на “Формация Студио Балкантон”. “ФСБ винаги е била нещо като църква, като клуб от малко хора, които имат нужда да се занимават с музика. Това, което ни сплотява, е усещането, че хората имат нужда от това, което правим - едно благородно чувство за удо-

влетворение.”

“В момента тези три букви заемат цялото ми ежедневие” е репликата на другия Румен Бояджиев, синът, който подготвя оркестрациите за новия проект на групата - FSB Symphony. Утре, 1 септември, в Античния театър в Пловдив ще се състои техният концерт в съпровод на Пловдивската филхармония.

Със събитието се сбъдва старата мечта на ФСБ да чуят музиката си, изсвирена от симфоничен оркестър. Когато предложението идва, те не се поколебават и за миг да придадат нов смисъл на песните си. По думите на Бояджиев-баща такава нещо никой не е правил. “Обикновено оркестърът допълва музиката на изпълнителя - като при

“Металика” или “Стинг”. При нас оркестърът действително изпълнява музиката на ФСБ - в концерта почти няма рокендрол”, обяснява той.

ФСБ не е просто сбор от таланти и ентузиастични музиканти, а организъм, творческа лаборатория на творци с ясното съзнание за своята художествена мисия. Зад шоуто се крият висок

професионализъм, задълбочено третиране и творческо преосмисляне на грижливо подбрания поетичен текст. В резултат се появява една словесно-музикална симбиоза.

Групата беше обявила и втори симфоничен концерт в Бургас на 9 септември, който обаче отпадна заради организационни спънки с общината.

Теогора Мусева

Интервю

Румен Бояджиев & Румен Бояджиев

Баща и син за себе си и ФСБ*

► **Какво е FSB Symphony?**

БАЩА: За нас това беше нещо като катарзис и може би най-голямото музикантско предизвикателство. Симфоничният оркестър е най-старият човешки апарат, който е в състояние да изрази всички емоции и абстракции, които музиката носи.

Ние сме първите български изпълнители, които ще свирят със симфоничен оркестър. Никакъв звукозапис не може да се сравни с живи 90 души, които свирят на сцената. Това е гигантска човешка енергия, само си я представете!

СИН: Проект, по който работя цяла година, ежедневно по осем часа. Нещо много чакано, което се радвам, че успяхме да осъществим, въпреки цялата бумашина в България.

► **Защо решихте Румен Бояджиев-син да направи оркестрациите?**

БАЩА: Румен е уникално подготвен. Той може да пише партитура на пейка в парка без пиано. От новото поколение не познавам такива оркестратори. Той твърди, че тази музика е предопределена за оркестър.

СИН: Защото обичам тази работа, идва ми отвътре и човек има шанс да стане добър само в нещо, което обича. Получих много свобода и доверие при оркестрацията, които се надявам да не съм проиграл.

Според мен няма нищо лошо човек да работи с родителите си, които са го възпитали, отгледали и научили. ФСБ заема много голямо място в моя живот. Благодарение на ФСБ аз съм получил добро музикално образование и възможност да работя в тази професия, която е много трудна. Тази приемственост за мен е изключително важна.

► **Кои три албума бихте**

взели със себе си на самотен остров?

БАЩА: Gino Vannelli - Canto, George Duke - Guardian of the Light и Yes - Talk.

СИН: ФСБ - 78 Оборота, Панчо Владигеров и Морис Равел.

► **Какво слушате в момента?**

БАЩА: В момента ми е много приятно да слушам RnB. Обаче сега, като стана такъв феномен на улицата, малко ми омръзна.

Слушам Earth, Wind & Fire редовно вкъщи, Pat Metheny - Secret Stories - изключителен албум. И ранните албуми на Sting. Sting ми е много любим, но понякога се усеща как той дърпа нещата назад, към себе си, за да не отиват много към другите музиканти. А аз много харесвам неговия китарист Доминик Милър.

СИН: Италианска опера, Николай Капустин, Хърби Хенкок, “Тото”. Напоследък чух един млад контрабасист, който прави страхотен импресионистичен джаз - Авишай Коен. Изучавам музиката, минавам я на рентген. Никога не мога да слушам музика за удоволствие - след първите два такта аз вече слушам какво се случва вътре.

► **Коя е любимата ви песен на ФСБ?**

БАЩА: Напоследък започвам да си давам сметка, особено покрай този концерт, че песента “В средата” има голямо значение за мен. Тя е изключително трудна за пеене - с високи тонове, почти в диапазона на Лили Иванова и се притеснявам там да не рухна. А и текстът на Калин Донков има такова култово значение за мен, енергийно ме смачква, просто ме каптира и аз правя много усилия да не се разплача.

СИН:

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

Може би “Протегнах две ръце”. Тя се получи най-емоционално според мен за концерта. Получи се нещо ново като концепция и много ми хареса.

► **Какво щеше да стане, ако ФСБ се бяха зародили на Запад?**

БАЩА: Четох някакви ревюта на втория ни албум в международни сайтове, че го

смятали за едни от най-актуалните албуми за онова време (1978 г.) и че само групи като Genesis, Yes и Gentle Giant са имали подобна стойност. Така че може би бихме имали такъв шанс, ако се бяхме родили на Запад. Основното препятствие пред ФСБ е, че ние никак не се харесахме на английски. Защото, ако имахме самочувствие, че можем да изпращаме правилни послания на англий-

ски, щяхме да имаме много по-голяма аудитория.

СИН: Щяха да бъдат много повече. По простата причина, че Genesis и Gentle Giant са верни на един стил, от който не мръднаха в цялата си кариера. Докато ФСБ имат една типична българска черта, която е положителна - те се прехвърлят от джаза към рока, асимилират се с времето.

Разнообразието на тяхното творчество щеше да им донесе повече почитатели от най-различни социални групи. Докато при Genesis и Gentle Giant нещата са много интелектуални и те задържаха този стил, което не е лошо. Но музиката на ФСБ е по-комерсиална и щеше да стигне до повече хора.

*Бащата и синът са интервюирани независимо един от друг.